

DISSERTATIO HISTORIÆ PRAGMATICÆ
DE
DIGNITATE PERSONALI
TERRITORIIS GERMANO-
RUM COMMUNICABILI,

QUAM

AMPLISSIMI ORDINIS PHILOSOPHICI
INDULTU

IN

INCLUTA ACADEMIA LIPSIENSI

PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI

SUBMITTIT

PRÆSES

M. ADAMUS FRIDERICUS *Glasen,*

ANTE MERIDIEM SINE RESPONDENTE,

POST MERIDIEM VERO

RESPONDENTE

CAROLO FRIDERICO *Pezoldt,*

KLEBIC-SAXONE.

D. XXX. *Octobris* An. M DCC XVII.

L I P S I Æ,

LITERIS VIDUÆ CHRISTOPH. FLEISCHERI.

DUOBUS FRATRIBUS

Mente & Gente generosissimis

AUGUSTO LEBRECHTO

ET

HENRICO ERDMANNO

DE WAZDORFF.

Generosissimi Domini.

Quatuor sunt, & quod excurrit, anni, ex quo tot me Amicitiae pignoribus obruistis, ut onustos aliquando exonerare humeros suadeat ratio, jubeat necessitas. Quare ambabus amplector oblatam mihi hodie occasionem, quae, quantam Vestram semper fecerim amicitiam, publice deprædicare facultas conceditur. Accedit, quod Vos eruditos habeam judices, dignos, quorum censuræ hæc dissertatio subjiciatur. Sane enim hoc, Generosissime LEBRECHTE, absque omni adulatione, quæ semper a me aliena fuit, dicere possum, quod neminem unquam tuæ ætatis noverim, qui Te morum elegantiam,

A 2

judicii

judicii maturitate & studiorum politiorum peritia superasset. Quæ in universa Europa novissima contingunt sollicita cura subsidiis optimis in consilium adhibitis confignas, ut vix calus genealogicus aut historicus, qui rebus præsentibus afferat momentum, Te fugiat. Ex summorum sæpe virorum ore audiivi, Te ætate juvenem, doctrina virum, & morum cultura senem esse. Hinc Tua consuetudo ab omnibus maximo semper in pretio habetur. Qui semel ea utuntur, omni conatu conservant, qui destituuntur, exoptant. Neque in Te, Generosissime HENRICE, mihi deessent, quæ extollerem, si in laudes Tuas vellem descendere. Sed nolo repetere, quæ in omnium, qui Te noscunt, versantur notitia. Tuus in studia politiora fervor & indefessus conatus eo jam Te evexit, ut ultra Ordinem Equestrem sapias. Quanta cura artes mathematicas, jura civilia, naturalia & publica perscrutatus es? Quanto ingenii acumine cuncta semper ponderasti, inque publicis opponentium subselliis applaudentibus omnibus propoluiisti? Ipsum me studiorum Tuorum aliquando ducem argutis contradictionibus privato in discursu exercuisti. Quare non novi, cujus Examini rectius hanc dissertationem subjiciam, quam Tibi fratrique Generoso. Accipite igitur, & favete

Generosissimorum Nominum Vestrorum

Lipsiæ d. 30. Octobr,
Anno 1717.

Cultori

ADAMO FRIDERICO Glasen.

Q. D. B. V.

§. 1.

Consequentibus ex iis, quæ præcedunt, lucem accersere, bonæ interpretationis regula est, in rebus historicis potissimum utilis, ubi cuncta fere secundum prius & posterius distinguuntur. Quare qui statum modernum Germaniæ nostræ penitus introspicere, inque juribus Statuum rite ac feliciter versari cupit, superiorum temporum conditionem perspectam habeat necesse est. Sic non irritus illorum censendus labor est, qui medii ævi observantiam ex factis undique conquirunt, cum tacentibus legibus Imperii, nec renitentibus contrarii usus principii superiora omnino in subsidium vocanda sint, ex Jureconsultorum regula, quicquid non mutatum, quare stare prohibetur. Quid? quod? sæpe in Imperio nostro principium quoddam sanctionibus posterioribus & praxi contraria antiquatum est, cujus conclusiones & effectus in viridi adhuc vigent observantia. Quare nec mihi vitio vertendum existimo, quod superiorum temporum observantiam quandam, cujus usus ad præsentia sese extendit, ex oblitterato quasi tumulto revocem, factisque historica fide nitentibus suffalciam.

Ostendam igitur in medio potissimum aeo frequentissima praxi evenisse, ut Dux aut Comes axioma suum personale cum territorio suo communicaverit. Nimirum comitatus saepe à Duce possessore Ducatus sibi nomen temporis beneficio sum- sit, & dynastia eodem modo a comitibus possessoribus comi- tatus dignationem accepit, quod hodie non ita facile proce- dit, postquam Imperatores accuratius ac olim in conferendis dignitatibus inter characterem personalem a) & territorio- rum b) distinguere soleant. Cui accedit, quod descriptâ in circulos Germaniâ, & statibus cujusque fere circuli scamno & ærario segregatis, reliqui socii non facile patiantur, ut v. g. comitatus per evectionem possessoris in principem aut ducem comitum ærario subtrahatur. Evidentissimum exemplum habemus in comitibus Oettingensibus principali digni- tate

-
- a) Patet illud ex litteris declaratoriis Leopoldi Imperatoris de anno 1675. apud Clarissimum Dominum Lunigium *Reichs. Archiv. Part. Spec. Cont. 2. Forts. 3. Abscheil. 4. Abs. 27. n. 10.* quibus Principibus Oettingensibus dignitatem personalem recens collatam ad comitatum transferre interdicit, his verbis: *Eos- len) Er. lebden dero Erben und Nachkommen sich durch diesen erhaltenen Fürsten-Stand nichts anders in der Graffschafft Oet- tingen zc. als die dadurch erlangte alleinige Fürstl. personal- Dignidt und Prærogativ zuelgnen, entgegen zc.*
- b) Ita enim in diplomate Evectionis Eberhardi comitis Wirtember- gici in ducem de anno 1495 legimus, Maximilianum I. comi- tatum Wirtembergensem seorsim in ducatum erexisse, his verbis: *So haben wir, zc. seine Landschaft zu Schwaben ge- legen, mit allen Herrschafften zc. dem vorgeannten unserem Für- sten und lieben Oheim Herzog Eberhardt von Würtemberg dem ältern zu Lehn versamelt, vereintget, und also samentlich zu einem Herzogthum verordnet, gemacht, erhaben und aufgerichtet, zc. Clar. Dn. Lünig. c. 1. Forts. 1. Absch. 4. Abs. 7. n. 23.*

tate nuper à Leopoldo decoratis, c) quibus ne comitatum suum Suevicorum comitum ærario eximerent, efficaci conatu horum sese collegium opposuit. d)

§. 3.

Duplici autem fieri modo potest, ut quis dignitatem personalem territorio suo impertiatur, sive quod novum plane titulum ei afferat, sive quod retento pristino nomine novam saltem dignationem conciliet. Ut clarius, quid mihi cum hac distinctione velim, elucescat, singula seorsim considerabo, exemplis mentem declaraturus.

§. 4.

Primo igitur loco *Duces Zaringenses* in scenam producuntur, qui ex comitibus Habsburgicis oriundi ducale axioma ex lite cum Gente Hohenstauffica e) obtinuerunt, sed ducatu destituebantur. Portio enim terræ, quæ ex ducatu Sueviæ in Brisingovia illis f) obtigerat, ducalem characterem sub primis auspiciis non habuit, g) donec beneficio temporis evenerit, ut character Zæringensium personalis proprius ditioni evaderet, ex quo ducatus Zæringensis mentio in diplomatibus & recensionibus b) frequenter occurrit.

§. 5.

---

c) Diploma est apud *Gl. Dom. Lünig* citato litera à loco n. 8.

d) Patet illud ex transactione Oettingensium cum Suevicorum Comitum Collegio, quæ extat apud *Dn. Lünigium* c. l. n. 9.

e) *Otto Frisingensis de Gest. Frid. I. Conradus Ursperg.* p. 232. apud *Ursisium*.

f) *Crusius Annal. Sæv. P. 2. L. 8. p. 252. & 253.*

g) Clarissime illud testatur *Bertoldus Constantiensis in Appendice ad Hermannum ad annum 1092.* apud *Ursisium T. I. R. G.*

b) *Crusius* c. l. L. 2. P. 2. p. 57.

Idem dicendum de Ducibus Teccensibus, ducum Zæringensium progenie. Hos à sede sua addidamentum sibi nominis fecisse, perque id axioma ducale sensim cum ditione Teccensi communicasse, multis mihi argumentis persuasum habeo. i) Sede enim à Castro Teccensi ad Oppidum Oberndorff aliquando translata, duces Oberndorffenses audiebant. k) Deinde Teccensis tractus nullibi seorsim in ducatum erectus legitur, sed ex bonis Zæringensibus collectus eodem jure ac illa à possessoribus suis ducale axioma mutuare debuit. Tandem ex alternis subscriptionibus, in quibus mox ducum mox comitum titulo Teccenses veniunt, liquido apparet, eos sibi ipsis de ducali axiomate non satis ab initio constituisse. l) Verum successu temporis factum est, ut character hic in ditionem Teccensem derivaretur.

In

-
- i) Consentit mecum *Dn. Burgmeister de Ordine Equestri* p. 483. ubi ita *Dannenhero nach Felice Eabro in Svec. I. 1. c. 19. p. 211. die Herzoge von Teck und Urßlingen mehr gebohrene Herzoge, als Inhaber wahrer Herzogthümer gewesen seyn müssen, quæ tamen cum mox dicendis temperanda.*
- k) Extant hac de re apud Autorem *Documentorum Redivivorum Monasteriorum Württembergia* p. 262. Caroli IV. Imp de anno 1361. ad Hermannum Ducem Teccensem literæ dehortatoriæ, quibus eum ab advocatia in Monasterium Alpirsperense præterea abstinere jubet, ubi ita: *Wir Carl von Gottes Gnaden Römischer Keyser zu allen Zeiten Mehrer des Reichs und Künig zu Beheim enbleiben dem Edlen Herzog Herman zu Oberndorff, 12.*
- l) *Crusius* L. 1. P. 3. p. 36. *Ann. Svec.* Albertum circa annum 1175. primum dignitatem ducis adeptum scribit. Apud eundem vero *Crusium* L. 1. C. 3. p. 35. adhuc anno 1230. Teccenses comites occurrunt. Adde *Docum. Red. Monast. Wirtemb.* p. 478, ubi post comites subscripsit quidam Teccensis. *Werlich. in Chronico August.* P. 1. comitum quoque Teccensium mentionem facit.

In eo igitur sese fundarunt Wirtembergenses, ad quos Teccensia bona variis titulis *m)* pervenerunt, cum sessionem in comitiis nuperrime Ducatus Teccensis nomine sibi flagitarent. *n)* Favet intentioni ipsorum diploma Maximiliani I, quo Eberhardum barbatus ex comite ducem fecit. Antiquissimi enim ducatus Teccensis mentionem *o)* injicit, & titulum de eo gestandum Eberhardo indulget, quod antea non licebat ipsi. Non enim territorium possessoris sui dignitatem augeat, nec permissum statim est v. g. comiti, ut de ducatu possessore titulum assumat. *p)*

§. 6.

Eadem Ducatus Urslingensis ratio est. Possessores enim ipsius ex Ducibus Spoletanis oriundi ducale axioma cum ditiorne Urslingensi ita communicarunt, *q)* ut se Duces ab Urslingen scriberent, dicerentque. *r)*

§. 7.

- m)* Maximam partem onerosis. non vero jure matrimonii, ut alii fabulantur. Vide *Ephimerides des Hauses Wirtemberg* p. 313. licet ad hoc matrimonium ipsi Wirtembergenses in citanda mox deductione partim provocent.
- n)* Vide deductionem Wirtembergensem votum Teccense concernentem in der Staats. Cansley T. 12. p. 742.
- o)* Apud Dn. Lünig t. 1. ubi ita: und wiewohl das Herzhogthum Teck mit andern dem Herzhogthum Wirtemberg auch eingeleibt ist: So geben Wir doch zu, daß sich Herzog Eberhard 1c. von solchem Herzhogthum zu Teck 1c.
- p)* Multa eruditione id ostendit Clariss. Dn. Joach. Müller im Staats. Cabinet P. 1. ubi exemplo Pappenheimiorum, quibus titulus Landgraviorum interdicebatur, pugnat.
- q)* Dn. Burgmeister ex Felice Fabro cc. 11.
- r)* Ita enim Conradus anno 1363. in literis Alperspacensibus datis apud Autorem Doc. Red. M. W. p. 266. 267: Ich Herzog Cunrad von Urslingen vergiehn und thun kund, & 1364. itidem in literis: und Ich Reinhold der Herzog von Urslingen, Ritter 1c.

§. 7.

Pergo ad *Landgraviatum Saufenbergensem*. Hunc à Marchionibus Hochbergenſibus, qui & Landgraviis Brisgovix audiebant, ſede ipſorum Saufenbergæ fixâ, nomen accepiffe probabile eſt. Ex Speneri enim Sylloge Genealogica s) notum eſt, quod Rudolſus Hochbergenſis ſe Brisgovix Landgravium ſcripſerit, & quod Fridericus II. Imperator Henrico Hochbergenſi partem Brisgovix Landgraviatus titulo in feudum conceſſerit, cujus poſteri Saufenbergæ ſedem ſibi fecerunt. Eundem fere reliqui quoque Suevix Landgraviatus originem habent, niſi veriora conjicit *Excellentiſſimus Dominus Dattius*, t) qui horum auſpiciis à judiciis provincialibus repetit.

§. 8.

Addere adhuc potuiſſem *Duces Longuevillenses*. Qui, Marchionatum Hochbergenſem jure Sanguinis prætenſum cum obtinere nequirent, dynaſtiæ Rötelenſis prope Baſileam ſitæ titulum à Badeniſibus pacto ſibi ſtipulati, u) hodiernum Marchionum Rötelenſium titulo incedunt. Sed auſus ob deficientiam poſſeſſionis effectui ſuo hætenus deſtituitur.

§. 9.

Optime vero omnium ſententia noſtra *in comitatibus* conſpicitur. Antiquis enim temporibus factum eſt, ut ducum filii

---

s) Pag. 811. Cum quo conſentit *der Europ. Herold P. 1. p. 507*, ubi: Nach beſchehener Theilung (haben ſie ſich) Landgrafen zu Briſgov und Saufenberg geſchrieben, und ſolches darum, weil die Landgrafen von Briſgov vor Zeiten zu Saufenberg gewohnt haben.

t) *Egregio opere de Pace publica.*

u) *Schurzſeiſch Diſſert. de rebus Badenſibus* Dn. Ludwig im Preuſſiſchen Neuburg.

filii privatam vitam agentes comitum axiomate contenti castra sibi sedes fecerint, cum quibus deinde personalem charactere[m] communicarunt. Egregia hanc in rem verba sunt Ulrici x) Obrechtii: Alsatia, ait, ex formula regionum, quæ beilo Alemannico partæ sunt, in pagos & comitatus divisa est Marovingis. Plures tamen si recte arbitror, comites, quam comitatus habuit, siue moris jam tum fuit, quod multis indiciiis mihi comperiisse videor, ut nullius muneris publici administratione onusti comitum dignatione & titulo æstimarentur, siue necessitudini affinitatique regiar[um] tributum est, ut, qui alterutra præcellerent isthoc veluti caractere à promiscua nobilitate discernerentur. Cui consentit accuratus rerum Wirzburgicarum scriptor *Laurentius Frisius*. y) In solcher Zeit, ait, haben die Herzoge von Francken an Land und Leuthe 2c. mercklich zugenommen: Aber mit der Zeit als etliche Herzoge viel Söhne und Enckelin bekommen, haben sie das Land unter sich ausgetheilt, und also ihren Sitz und Wohnung hin und wieder an mancherley Ort z) genommen, und also im Grafen Stand verblieben. Ad specialiora descendit Pregizer, a) qui Eberhardi Alemannia & Alsatiæ Ducis posteros à Carolo Martello b) successione in ducatum avitum privatos trans-Rhenum migrasse, comitumque titulo contentos in Suevia castra sibi in securitatem struxisse tradit, quibus postea comitatus nomen permanlit, uti id de comitatu Altorffensi ex Monumentis Weingartenibus apud eundem legere est Pregi-

B 2

zerum

x) In Prodomo rerum Alsat. p. m. 261, ex quo Junder in Geogr. media P. 2. c. 15. n. 10. sua desumlit.

y) C. 3. p. 389. apud Celeberr. Dn. Petrum Ludwigiū in Scriptoriis Wirzburgensibus.

z) Quem originem plurimis Franconia comitibus v. g. Limpurgensibus, Rotemburgensibus &c. adscribit.

a) Im deutschen Regierungs-Spiegel p. 59.

b) Crusius P. 1. p. 277.

zerum. Ita etiam Isēmbardi Comitis Altorffensis filius c) Thassilo *arcem Zollerensem* plena proprietate d) ad parentem suum e) pertinentem comitis titulo incoluit, qui postea ad ditionem Zollerensem temporis beneficio transiit.

§. 10.

Idem dicendum *de comitatu Wirtembergico*. Hunc ab initio fuisse castrum, ad quod oppidum fere nullum pertinuit, f) per inductionem ostendi posset. Omnia enim circa rudera castri Wirtembergensis oppida hodie sita diversis titulis postea demum ad Wirtembergenses pervenerunt. Canstadium Schillingis, g) Aspergum comitibus b) & Bitigheim nobilibus suis paruit. De Tubinga atque Stutgardia itidem expedita res est, i) Comitatus igitur axioma à possessoribus modernis accepit, qui originem suum ad sanguinem regum una cum Gibel-

---

c) Uti patet aus etnem alten Seel. oder Altar. Buch des Closters

• Murr in der Schweiz, cum quo consentit diploma quoddam. de anno 840, in divite Angia custoditum. *Pregizer citatol libro*

d) Agnovit illud Ferdinandus II. Imperator in literis Erectionis Johannis Georgii Comitis Zollerensis in Principem, quæ extant apud Clar. Dn. Lünig c. l. Sorts. 3. Abth. 4. Abs. l. 7. n. 1. ubi ita: So haben Wir 1c. die uhralte mit allen ihren Herrlichkeiten und Pertinentien ganz frey eigenthümliche, unmittelbare und unlehnbahre Reichs. Grafschafft Zollern, zu einer Fürstl. Grafschafft erhöhet 1c.

e) Hachinga enim moderna principum Zollerensium sedes Ducem Hachingum Thassilonis ex matre avum auctorem habet. *Pregizer c. l. c. 6.*

f) *Docum Red. M. W. p. 1.* ubi ita: Inmassen bey dem Nauclero und Crusio, wie auch andern Historis, so wohl in den alten MStis consignationibus sich gar nicht finden will, daß zu der Burg Wirtemberg originarie einlg Amt oder Stadt gehört: Sondern man sönte von Stück zu Stück beybringen 1c. *adde Felicem Fabrum Hist. Suev. L. 1. c. 14.*

g) Qui se hodiernum adhuc scribunt Schilling von Canstadt.

b) *Crus. L. 3. P. c. 10.*

i) *Crusius.*

Gibellinis referunt, & Wirtembergense castrum à primis incubilis comitum titulo inhabitantur, *k*) ut frustra stemma ipsorum à Baronibus Beutelspacensibus deducas. *l*)

§. 11.

Tandem Oettingenses Principes argumento sunt, quod hodie quoque remotis obstaculis *m*) character personalis cum territorii suo modo sit communicabilis. Hi, etsi Imperator colatam noviter dignitatem pro personali declaraverit, *n*) comitumque Suevici Circuli collegium sese ipsis opposuerit, amica tamen cum his compositione vicerunt, *o*) ut hodie in Sessionibus Suevicis locum in principum scamno quiete obtineant. *p*) Quo facto Imperator eos ad principum in comitiis collegium admitti *q*) jussit, ubi territorii jure *r*) hodiernum status Imperii locum tuentur. Quare, deficiente expressa Imperatoris comitatus

k) Egregie iterum autor Documentorum redivivorum c. l. Daher dann Felix Faber inter Comites Regionum & Castrorum einen Unterscheid macht, und die Grafen zu Wirtemberg unter die Comites castrorum Domino & comitatu carentes referiren thuet. Verba Fabri sunt apud eundem p. 243.

l) Quæ communis Crusii & Autoris des Staats von Wirtemberg opinio fuit, ab autore Ephemeridum p. 291. 292. repressa.

m) De quibus supra §. 2. disserui.

n) Literæ sunt apud Cl. Dn. Lünig supra §. 2. lit. a cit.

o) Ita enim in transactione, quæ extat apud Lünigium: Wegen diese Erlegung spricht das Reichs-Gräflche Collegium in Schwaben das Hochfürstl. Hauß Oettingen zu Oettingen auf legt und ewig alles Beytrags und Collegial-Forderung, qvlt und lebzt 10.

p) Curieuses Bücher. Cabinet sechster Ringang p. 129.

q) Decretum Imperatoris Commissorium de anno 1708. ad Directorium Moguntinum extat apud Lünigium in Diplom. Oettingensibus n. 13.

r) Provocant ad hunc canonem Wirtembergenses in cit saepe deduct. apud Autorem der Staats-Canzeley T. 12 p. 742. Sed dantur exempla in contrarium. Ita enim Susanna Bubenhofia Antistita Lindaviensis anno 1622. sustentationem militum circularium deprecantis ipsa fatetur: Nun ist es aber nochmals an dem, daß der Stifft Lindau kein eigenes Territorium oder Districum, wie gleichfalls keine

tatus in principatū s) erectione, ad communicationem dignitatis personalis confugiendum est.

§. 12.

Sed pergo ad alteram communicationis nostra speciem, quā quis characterem personalem ita suo tribuit territorio, ut retento pristino nomine, novum ei saltem dignationis locum conciliet. Sic Marchionatus Badensis, antequam ad hodiernos possessores ex Ducibus Zæringensibus t) oriundos pervenerit, Marchionatus quidem nominæ, u) sed comitatus saltem dignatione effulsit. x) Sed ditione Badensi ad Hermannum Hochbergensem y) per matrimonium cum Juditha Badensi translata, factum

---

ganze Dörffer, sondern nur einzelne particularer Güther hat, welche in anderer Obrikeit, sonderlich aber und meistens in der Stadt Lindau Jurisdiction gelegen, also, daß der Stifte über solche Güther allein die Gerichtsbarkeit des Hirten Stabes, und was derer anhängig, alle übrige Obrikeit aber die Stadt Lindau theils in Kraft ihrer Reichs-Vogten, theils jure territorii proprio hergebracht. Eadem conficitur Catharina Bodmannia Abbatisa in litteris ad Circulum Suevæ de anno 1115, quæ extant apud Tenzelium in *Historiis Vindictis pro Convingii Censura diplomatis Lindaviensis* p. 61. 62. Sed jura status Abbatisæ Lindaviensis denegari ob deficientiam territorii nequeunt, quippe quæ Recessus Imperii 1519, 1530, 1541, 1545, 1586. &c. & 1654. subscripsit. Idem etiam de Abbatisa Buchaugiensis verum est. Adde *Pfiffingerum ad Vitriar. L. 1. T. 15. p. 1318.*

- s) Schurzstetisch in *Diff. de rebus Badensibus* Crusii confutavit tradita, quibus L. 9. P. 2. p. 266. Badenses a Marchionibus Veronensibus deducit.
- t) In diplomate Dagoberti apud *Jodocum Coccium in Dagob. c. 18.* Marchiz ad balneas mentio fit, cujus finem conjicit Illustris Autor des *Europ. Herolds* P. 1. p. 506.
- u) Quod patet ex facilitate commutandi Marchionis nomen cum Comitatus titulo. Sic Ottonis M. tempore in der *Turnier* rolle comes quidem Badensis occurrit. *Schurzstetisch.*
- y) Qui teste *Monacho Weingartensi* in bello Guelfonis & Hohenstaufenium Marchionis Badensis nomine egregie claruit. Primus igitur ex Zæringensibus Marchionis Badensis titulum summisse creditur. *Schurzst.*

factum est, ut Marchionatus principatus 2) indolem indueret, quo loco hodiernum adhuc in comitiis habetur. a)

§. 13.

Idem fere de *Marchionatu Hochbergenfi* dicendum, qui ex bonis *Zaringensibus* ad *Hermannum*, illius b) quem modo diximus, parentem delatus in paucissimis villis & pagis c) constitit, donec accessione facta ab illustribus possessoribus in principatum non nomine, sed ex iustificatione d) transierit, qua hodie adhuc in Imperio exsplendescet. e)

§. 14.

Eadem fere ratio fuit *Marchionatus Mynenfi*, cujus illustres possesores eo jam tempore inter principes Germaniæ connumerantur, quo ratione personæ non territoriorum in Curiis Cæsarium comparere mœserat. Testem cito *Arnoldum Lubecensem*, qui de Othonis IV. Electione f) ita scribit: Omnes PRINCIPES, qui convenerant, ac si divinitus inspirati, pari voto & unanimi consensu Othonem in Romanum principem & Semper Augustum elegerunt in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, Archiepiscopo, qui primam vocem habere videbatur, inchoante, prosequente vero Bernhardo Duce, cum Marchione Mynensi & Landgrafio Thuringiæ, cum aliis, ad quos Electio regis pertinere videbatur.

§. 15.

Aliter sese res habet cum *Marchionatu Burgoviensi*, qui à possessoribus antiquis, quod ipsi non habuerunt. g) principale axioma mutuare non potuit, ut recte hodiernum Archiduces Austriæ Marchionatum hunc post principatus suos in titulis h) collocent.

§. 16.

---

2) Ita eum Christophorus Marchio in literis de anno 1497. apud *Antiquorem Doc. Red. p. 207*: unser Fürstenthum und Lande.

a) *Zwanzig in Theatr. Præced. P. 2. c. 35.*

b) *Bercholdus Constant. ad an. 1074.*

c) *Europ. Gerold P. 1 p. 507.*

d) Quo charactere jam ante Caroli V. confirmationem, ad quam provocat *der Europ. Gerold c. l.* venit. *Schurzfleisch c. l.*

e) Ejus enim nomine in principum scamno sedent Marchiones. *Zwanzig c. l. Pfessinger ad Vir. L. 1. T. 15. p. 1274.*

f) *L. 7. Chron. c. 15. p. 553.*

g) *Werlich Chron. August. L. 1.*

h) *Beckmann de dignis. Illustr. P. 2. diff. 9.*

Ut taceam de Landgraviatu Thuringia, qui exemplo nobis esse potuisset, nisi dicta ad probationem sufficientia judicasset. Quare ejus loco, usum dictorum modernum ostendam, qui quatuor potissimum in casibus conspicitur. Primo enim ad intelligendam mediæ avi analogiam historicam facit, nexumque internum illorum temporum in rebus Imperii recludit, qui usus sane insignis est. Cæcus oberrat in juribus statuum judicandis, qui ad præsentia saltem oculos configit. Deinde partim apparet, qui factum, ut hodiernum quidam Marchionatus & Landgraviatus principatum charactere exsplendescant, quo alii destituti, comitatum loco censantur. Porro facile intelligimus, unde status quidam locum antiquitus in curiis personæ jure occupatum hodie in comitiis territorii nomine tueri possint, territorio ipsorum licet charactere personali ab initio destituto. Nimirum mutata comitiis facie à jure & loco semel obtento deturbari noluerunt, sed jure communicationis locum personalem pro territoriis suis tenuere. Tandem insignis hujus se doctrinæ usus prodit in controversia illustri de votis antiquis resuscitandis, quæ in comitiis Imperii adhuc multo fervore agitur. Principes enim v. g. Misnenses, Wirtembergenses &c. habent, quod respondeant objicientibus, ditionem Teccensem, & Marchionatum Misnensem principatum charactere destitui.

CORROLARIA.

1. Legatus statum publicum ejus, ad quem mittitur, commovens ab hoc arrestari, interrogari, & ad satisfactionem trahi potest.
2. Non omnes homines sunt æquales.
3. Datur jus Gentium à jure natura distinctum.
4. Doctrina de temperamentis per tot mille exceptiones fere impræcicabilis reddiitur, non tamen usu caret.
5. Non datur intellectus purus.
6. Non adeo absorta est Poiresi sententia, qua anima facultatem divinandi tribuit.
7. Non omnis veritas est objectum logices.

)(